

**A Kúria  
mint felülvizsgálati bíróság**

**ítélete**

**Az ügy száma:** Gfv.VI.30.465/2021/8.

**A tanács tagjai:** Dr. Simonné dr. Gombos Katalin a tanács elnöke

Dr. Osztovits András előadó bíró

Dr. Farkas Attila bíró

**A felperesek:** ... I. rendű

... II. rendű

**A felperesek képviselője:** Orgován Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Orgován István ügyvéd) I-II. rendűért

**Az alperes:** ...

**Az alperes képviselője:** Dr. Szabó István Tamás Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szabó István ügyvéd)

**A per tárgya:** szerződés érvénytelenségének megállapítása

**A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felek:** I-II. rendű felperesek

**A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:**

Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.190/2021/10. számú ítélet

**Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:**

Budapest Környéki Törvényszék 2.G.40.445/2018/44. számú ítélet

**Rendelkező rész**

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az I. rendű és a II. rendű felperest, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 127.000 (százhuszonhétezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak felhívásra 591.100 (ötszázkilencvenegyezer-száz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

### **Indokolás**

#### **A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás**

[1] 2008. március 4-én a felperesek mint adósok és az alperes mint kölcsönadó CHF alapú kölcsönszerződést kötöttek lakásvásárlás céljára. A szerződés VII.2. pontja rögzítette, hogy az adós kifejezetten nyilatkozik, hogy a banki felvilágosítást, mely szerint a jelen kölcsön vonatkozásában jelentős árfolyamkockázata jelentkezhethet abban az esetben, ha az árfolyam jelentősen változik, a kölcsön fedezete pedig nem CHF forrás megértette és ezen információ tudatával is igénybe kívánja venni az e szerződésben meghatározott kölcsönösszeget. 2008. március 4-én a peres felek aláírták a tájékoztatás a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól elnevezésű iratot. E tájékoztatás egyebek mellett tartalmazta, hogy a forint és a választott idegen deviza átváltási aránya, árfolyama a napi piaci mozgások hatására változhat egy esetleges kedvezőtlen árfolyamváltozás/emelkedés előre nem látható és előre ki nem számítható többletköltségeket okozhat. E finanszírozás előnye, hogy amint a finanszírozás devizanemének a forinttal szemben esik az árfolyama úgy csökken a finanszírozás forint ellenértéke, vagyis a tőkeösszeg és kamatai visszafizetését szolgáló törlesztőrészeket fedező deviza megvásárlása kevesebbe kerül, ahhoz kevesebb forint szükséges, tehát ebben az esetben a teher csekélyebb és ez azt a helyzetet is eredményezheti, hogy a fogyasztónak kevesebbet kell visszafizetnie, mint amennyi a kölcsön/hitelszerződés megkötésekor kiszámított forint ellenérték alapján elvárt volt. Fordított esetben, ha a finanszírozás devizanemének a forinttal szemben nő az árfolyama, úgy növekedik a finanszírozás ellenértéke: a tőkeösszeg és kamatainak (törlesztőrészeleteinek) megfizetéséhez ebben az esetben magasabb forintösszeg szükséges, tehát ebben az esetben a felvett devizahitel visszafizetéséhez több forintot kell a megfelelő devizanemre átváltva felhasználni. A kamatszint a finanszírozás devizanemében többnyire különbözik a forint kamatszintjétől és teljesen más tendenciát követhet, ennek következtében a bank nem tud felelősséget vállalni arra, hogy a piac kedvezőtlen alakulása miatt a fogyasztónál adott esetben bekövetkező többletterhet átvállalja különösen nem vállal kötelezettséget arra, hogy tájékoztassa egy esetlegesen bekövetkező kedvezőtlen változásról, így a fogyasztón múlik a változások követése és az, hogy ez alapján bárminemű intézkedést tegyen. A kölcsönszerződésen a fogyasztó az aláírásával igazolta, hogy a finanszírozásnak a kockázatairól világos tájékoztatást kapott, a kockázati összetevőket ismeri és a hitelt ennek ismeretében is fel kívánja venni.

## **A felperesek keresete és az alperes védekezése**

[2] A felperesek módosított keresetükben annak megállapítását kérték, hogy érvénytelen a kölcsönszerződés VII.2. pontjába foglalt feltétel és érvénytelenek a kockázatfeltáró nyilatkozat árfolyamváltozás kockázatára vonatkozó részei. Az érvénytelenség jogkövetkezményét akként kérték levonni, hogy a bíróság ítéletének meghozataláig nyilvánítsa hatályossá a kölcsönszerződést és állapítsa meg, hogy a szerződésből eredő tartozásuk 40.740.939 forint. A keresetlevélben megjelölt rendelkezések érvénytelenségét a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 209. § (1) bekezdése szerinti tisztességtelenségre alapították.

[3] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

## **Az első- és másodfokú ítélet**

[4] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperesek keresetét elutasította. Megítélése szerint egy átlagos, észszerűen és körültekintően eljáró fogyasztó számára a tájékoztató szöveg világos és érthető, az a törlesztőrészletekre és a teljes hátralévő tőketartozásra is lényegre törően tartalmaz tájékoztatást. A tájékoztatásból kitűnik, hogy a felvett kölcsön visszafizetendő forint összege, ehhez igazodóan havi törlesztőrészletek összege a CHF és a HUF egymáshoz viszonyított árfolyamának alakulásától függően változhat és ez az adós számára kockázatot jelent, hiszen az esetleges kedvezőtlen árfolyamemelkedés előre nem látható és előre ki nem számítható többletköltséget okozhat. Megítélése szerint a kockázatfeltáró nyilatkozat rendelkezései, a jóhiszeműség és tisztesség követelményének a sérelmével egyoldalúan és indokolatlanul a fogyasztó hátrányára nem bontják meg a szerződésből fakadó jogosultságok és kötelezettségek egyensúlyát.

[5] A felperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A fellebbezés indokaira tekintettel úgy ítélte: a kereset tartalma alapján megállapítható volt, hogy a felperesek a kölcsönszerződésnek az árfolyamváltozás kockázatát korlátlanul rájuk hárító feltételét sérelmezik és az árfolyamváltozás kockázatának viseléséből eredő többletkötelezettségüktől kívánnak szabadulni, illetve ezt a terhet kívánják enyhíteni a kockázat korlátozásával. Önmagában az, hogy a kölcsönszerződés értelmében korlátlanul és kizárólag a felperesek kötelesek viselni az árfolyamváltozás kockázatát, azért nem alapozhatja meg a kockázatot kizárólag a felperesekre hárító szerződési feltétel tisztességtelenségét, mert a kockázat viselése a főszolgáltatás meghatározásának körébe tartozik, ezért a feltétel tisztességtelensége csak akkor vizsgálható, ha a feltétel nem érthető vagy nem világos az árfolyamváltozás kockázatára vonatkozó tájékoztatás elégtelensége miatt. A kölcsönszerződés VII.2. pontja önmagában nem tekinthető megfelelő tájékoztatásnak. A felperesek azonban aláírták a kockázatfeltáró nyilatkozatot is, amely szintén felhívta a figyelmüket az árfolyamváltozás kockázatára és abból kitűnik, hogy a kockázat abból ered, hogy fennáll a választott devizaárfolyam változásának lehetősége. Ismerteti a kockázatot és annak a törlesztőrészletekre gyakorolt hatását azáltal, hogy ha a kölcsön devizanemének a forinttal szemben nő az árfolyama, akkor a tőkeösszeg és kamatainak megfizetéséhez magasabb forintösszeg szükséges, a kölcsön visszafizetéséhez több forintot kell felhasználni. Arra is felhívta a figyelmet, hogy az árfolyamemelkedés az adósok számára előre nem látható és előre ki nem számítható többletköltséget okozhat.

Mindezek alapján ez a tájékoztatás mind az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB), mind pedig a Kúria vonatkozó joggyakorlatában kifejtett szempontoknak megfelelt, ezért a szerződés nem érvénytelen.

### **A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem**

[6] A felperesek felülvizsgálati kérelmükben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a keresetüknek helyt adó határozat meghozatalát kérték. Arra hivatkoztak, hogy a jogerős ítélet az rPtk. 207. § (2) bekezdésébe, 209. § (1) bekezdésébe, 20/A. § (2) bekezdésébe és a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 3. § (1) bekezdésébe ütköző módon jogszabálysértő. Állították, hogy a tájékoztatás nem felel meg az EUB határozatainak, a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 203. § (6) és (7) bekezdésében és a Kúria 6/2013. PJE határozatában írtaknak, mivel nem tartalmazza azt, hogy az árfolyamváltozás akár szélsőséges mértékű is lehet, annak nincs felső korlátja és arra sem utal, hogy ennek alapján a kölcsön visszafizetése a felpereseknek súlyos gazdasági nehézséget okozhat. Állították, hogy a másodfokú bíróság nem bírálta el teljes egészében a keresetüket, mivel az ítélet nem tartalmaz indokolást arra a hivatkozásokra nézve, hogy a vitatott szerződéses rendelkezések jelentős egyenlőtlenséget okoznak a felek szerződéses jogviszonyában.

[7] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

### **A Kúria döntése és jogi indokai**

[8] A Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta. Megállapította, hogy az a hivatkozott indokok alapján nem jogszabálysértő.

[9] A Kúria rögzíti: az eljáró bíróságok teljes terjedelmében elbírálták a felperesek keresetét, amely az árfolyamkockázat tisztességtelensége miatt a szerződés érvénytelenségének megállapítására irányult. Annak megítélése, hogy egy vitatott szerződéses rendelkezés jelentős egyenlőtlenséget okoz-e a felek szerződéses jogviszonyában, nem önálló kereseti kérelem, hanem a tisztességtelenség vizsgálatának egyik szempontja.

[10] Az ügyben eljáró bíróságok jogszabálysértés nélkül, az irányadó bírósági gyakorlatnak és jogértelmezésnek megfelelően foglaltak állást a perbeli szerződésnek az árfolyamkockázat fogyasztó általi viselését előíró szerződéses feltételei átláthatóságáról, amellyel a Kúria szintén egyetértett: a vizsgált tájékoztatás mindenben megfelel a 2/2014. PJE határozatban, valamint az EUB vonatkozó joggyakorlatában kifejtett szempontoknak az árfolyamkockázati tájékoztatás tisztességtelensége tekintetében.

[11] A jogerős ítélet helytálló indokainak megismétlése nélkül a Kúria a következőket emeli ki a felülvizsgálati kérelemmel kapcsolatban. Elsőként rámutat arra, hogy az alperes perbelivel megegyező szerződéses feltételeit és azonos tartalmú tájékoztatását már több ügyben is vizsgálta, és azt világosnak és érthetőnek találta, amiből az árfolyamkockázat

fogyasztó általi viselését előíró szerződéses feltételek tisztességes jellegére következtetett (Gfv.VII.30.371/2020/7., Gfv.VII.30.220/2020/6., Pfv.I.20.125/2021/3.). Megállapította, hogy a szerződésbe foglalt és a külön okiratban adott tájékoztatásból kitűnik, a kockázat reális és bármilyen mértékű lehet, és figyelmeztetést tartalmaz arra vonatkozóan is, hogy mindez a fizetési terhek jelentős növekedésével járhat, amit az alperes nem vállal át. A tájékoztató alapján az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes, átlagos fogyasztó felmérhette az árfolyamváltozásnak a szerződés teljesítésére kiható lehetséges következményeit, és a személyi, vagyoni viszonyaira vonatkozó akár jelentős hatását.

[12] A Kúria figyelemmel volt a fentiekén túl arra is, hogy Jogegységi Panasz Tanácsa a 2021. november 22-én hozott és a Magyar Közlöny 2021. évi 243. számában 2021. december 28-án közzétett Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozata (a továbbiakban: JPE határozat) értelmében a 2/2014. PJE határozat 1. pontja (Ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, aminek következtében a szerződés részlegesen, vagy teljesen érvénytelen) azzal a kötelező (kiegészült) értelmezéssel alkalmazható, amely szerint akkor megfelelő tartalmú az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó a tájékoztatás alapján a szerződéshez kapcsolódó árfolyamkockázat tényén és mibenlétén kívül azt is felismerheti és értékelni tudja, hogy a nemzeti fizetőeszköz (a forint) árfolyama a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti deviza árfolyamához képest számára akár jelentős mértékben is kedvezőtlenül változhat, és ezáltal a fogyasztó fennálló tartozásának, a szerződés szerinti ütemezésben esedékessé váló fizetési kötelezettségének mértéke jelentősen megemelkedhet (JPE határozat elvi tartalom, 34. pont).

[13] Az alperes tájékoztatója fenti elveknek való megfeleléséről a Kúria a JPE határozatot követően szintén állást foglalt már (Gfv.VI.30.226/2021/9., Gfv.VI.30.548/2021/5.), amelyre tekintettel az előzőekben megjelölt egyedi ügyekben folytatott joggyakorlata a JPE határozatot követően is kötelező erejűként hivatkozható.

[14] A felperesek sem a keresetükben, sem a felülvizsgálati kérelmükben nem hivatkoztak a Kúria által korábban még nem vizsgált szempontra, amely megalapozhatta volna a kialakult joggyakorlatától való eltérést.

[15] A Kúria mindezekre figyelemmel – a fentiek szerint a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabályoknak megfelelő – jogerős ítéletet az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

### **Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat**

[16] rPtk. 209. § (1) bekezdése, 2/2014. PJE határozat, Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozat

### **A döntés elvi tartalma**

[17] Akkor megfelelő tartalmú a deviza alapú kölcsönszerződésben az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó a tájékoztatás alapján a szerződéshez kapcsolódó árfolyamkockázat tényén és mibenlétén kívül azt is felismerheti és értékelni tudja, hogy a forint árfolyama a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti deviza árfolyamához képest számára akár jelentős mértékben is kedvezőtlenül változhat, és ezáltal a fogyasztó fennálló tartozásának, a szerződés szerinti ütemezésben esedékessé váló fizetési kötelezettségének mértéke jelentősen megemelkedhet.

### **Záró rész**

[18] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban pervesztes felpereseket az rPp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes – 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdéseire figyelemmel, a jogi képviselője által ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban álló – felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.

[19] A felperesek az illetékfeljegyzési joguk folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 15. § (1) bekezdése alapján kötelesek az államnak felhívásra megfizetni.

[20] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet az rPp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

[21] Az ítélet elleni felülvizsgálatot az rPp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2022. június 7.

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Osztovits András s.k. előadó bíró,  
Dr. Farkas Attila s.k. bíró

hitelül:

A kiadmány

S.K.

bírósági ügyintéző